

Пело Михайлов

**КОРЕСПОНДЕНЦИЯТА МЕЖДУ
ПРОФ. АНАСТАС ИШИРКОВ И
ПРОФ. КОНСТАНТИН ИРЕЧЕК**

Студия

Трето допълнено издание

**Пловдив, 2018
Издателство „Интелексперт-94“**

В края на 2007 г. предложих за печат в „Известия на Държавните архиви“ статия, посветена на кореспонденцията между професорите Анастас Иширков и Константин Иречек. Желанието ми бе тя да бъде публикувана през 2008 г. по повод 140-годишнината от рождението на Иширков. Но двете книжки на списанието за 2008 г. (№ 95 и 96) бяха тематично посветени на 100-годишнината от обявяването на независимостта на България, затова предложената от мен статия излезе чак през 2009 г. Междувременно текстът беше публикуван като отделна глава в книгата ми „Страници за професор Анастас Иширков“ (2008).

Настоящото трето издание на студията е обогатено с нови две успешно разчетени писма и 23 бележки. Новите документи и бележки са маркирани със знак • пред номера си. Писмата и картичките са подредени хронологично и са номерирани, като им е поставено и редакционно заглавие, акцентиращо върху най-важното в тях. Правописът е осъвременен, а сърбохърватските имена са възпроизведени, както са изписани в оригиналите. Върху писмата, изпратени преди 1 април 1916 г., е означена първо датата по стар стил, а в скоби – по нов стил, независимо с кой от двата календара работи кореспондентът. Чрез подчертаване е посочена коя от двете дати е записана в документа или пък авторът на студията е възпроизвел от пощенското клеймо. В бележките след текста са разкрити лични и географски имена, както и събития и факти, срещащи се в документите.

Авторът

**КОРЕСПОНДЕНЦИЯТА МЕЖДУ ПРОФ. АНАСТАС ИШИРКОВ И
ПРОФ. КОНСТАНТИН ИРЕЧЕК**

© Пело Михайлов – автор, 2018

ISBN 978-619-7220-40-7

Тук е публикувана *цялата издирена* кореспонденция между българския географ проф. Анастас Иширков и виенския професор по история Константин Иречек. Документите са открити в Научния архив на Българската академия на науките, в архивните фондове на Анастас Иширков (ф. 79к) и на Константин Иречек (ф. 3к).

Анастас Иширков е роден на 5 (по нов стил – 17) април 1868 г. в Ловеч, а умира на 6 април 1937 г. в София. Учи в Априловската гимназия в Габрово, но се дипломира в

Фиг. 1. Анастас Иширков

Търновската реална гимназия през 1888 г. Поканен е за стипендиант в първия випуск на Висшия педагогически курс, прераснал във Висше училище (от 1904 г. Софийски университет). През 1891 г. Анастас Иширков завършва специалността „История“.

От 1 октомври 1891 до 31 август 1892 г. е учител в Мъжката гимназия във Варна, след което със стипендия от Министерството на народното просвещение е изпратен на специализация по славянска филология в Лайпцигския университет. Междувременно се ориентира към географията и през юли 1895 г. защитава докторат по география.

От 1 септември 1895 до 31 януари 1898 г. Анастас Иширков е учител по география в Първа мъжка гимназия в София. От 1 февруари 1898 г. е избран за доцент по география и обща етнография във Висшето училище в София, на 1 март 1903 г. – за извънреден професор, а на 10 юни 1909 г. – за редовен професор. До 1934 година е титуляр на катедрата по обща география и културно-политическа география в Софийския университет. Бил е три пъти декан на Историко-филологическия факултет на СУ (1910/1911, 1918/1919, 1920/1921) и веднъж ректор на университета (1915/1916).

Специализирал е в Берлин (през летния семестър на 1895/1896 г.), Виена (през зимния семестър на 1899/1900 г.) и Париж (през зимния семестър на 1900/1901 г.).

На 11 януари 1904 г. проф. Анастас Иширков е избран за действителен член (от 1947 г. званието е заменено с *академик*) на Природо-медицинския клон на Българското книжовно дружество (от 1911 г. – Българска академия на науките).

Анастас Иширков основава (заедно с Жеко Радев) Българското географско дружество и става негов председател. На този пост е от 1918 до 1934 г., когато е избран за почетен председател.

Иширков е автор на 30 книги. От тях 11 са на български език, 11 – на френски, 4 – на немски и по една книга е отпечатана на руски, унгарски, чешки и сърбохърватски език. На български език е публикувал повече от 220 студии и статии. В сборници, вестници и списания в България и чужбина е отпечатал над 40 статии на френски, немски, руски, английски, италиански, сърбохърватски, шведски и полски език. Броят на рецензиите, критиките и отзивите му на български, френски и немски език е над 70. Художествените му произведения – разкази и стихотворения, издирени до този момент, са повече от 30.

За заслугите си към България Анастас Иширков е награден с ордените „За гражданска заслуга“ III и II степен, със сребърен медал „За наука и изкуство“ и с възпоменателен кръст „За независимостта на България 1908 година“.

Константин Иречек е роден на 24 юли 1854 г. в Прага. Завършва история (1875) в Карловия университет в родния си град. От 1879 до 1884 г. живее в България и работи като главен секретар в Министерството на народното просвещение (1879–1881), министър

Фиг. 2. Константин Иречек

на народното просвещение (1881–1882) в правителство № 6 на България (без министър-председател), директор на Народната библиотека в София (1884). Дописен (1872), редовен (1884) и почетен (1898) член на Българското книжовно дружество. Професор е по всеобща история с оглед на славянската в Карловия университет в Прага (1884–1893) и по история на славянските народи и техните съседни във Виенския университет (1893–1918). Има изключителни заслуги за развитието на българската наука. Издава последователно: „Книгопис на новобългарската книжнина 1806–1870“ (1872), „История на българския народ“ (1876) (вж. бел. 15), „Пътувания по България“ (1888 на чешки, 1899 на български език), „Княжество България“ (1891 на чешки, 1899 на български език). Умира във Виена на 10 януари 1918 г.

Обширни части от кореспонденцията на Константин Иречек до български учени, книжовници и общественици са публикувани неколкократно. За първи път това става 5 години след смъртта му и

продължава до днес¹. Писма между Анастас Иширков и Константин Иречек обаче не са включвани в публикациите до 2008 г.

Познанството на Анастас Иширков с Константин Иречек датира от самия край на XIX век. През зимното полугодие на учебната 1899/1900 година младият доцент от Висшето училище в София Анастас Иширков е изпратен на специализация във Виена. Той не пропуска шанса да се запознае лично с известния европейски историк Константин Иречек, добре познат в България заради научните му трудове и заеманите висши държавни постове в Княжеството. Доказателства за тази първа среща между Иширков и Иречек се откриват в две писма. Първото е на Любомир Милетич до Константин Иречек с дата 21 февруари 1900 г. (по стар стил). В него Милетич пише: „*Благодаря за поздрава, който ми донесе от Вас нашият доцент по география г[осподин] Иширков*“². Второто писмо е илюстрирана картичка от Виена от Иширков до неговия приятел – историка Васил Н. Златарски. В нея Иширков пише: „*Твоят колега Иречек работи главно в [сферата на] юридическата и стопанската страна в историята на южните славяни. В тази посока ще излезе и неговата сръбска история в Лампрехтовата сбирка*“³. Безспорно това са факти, които Анастас Иширков е научил от самия Иречек.

От текстовете на кореспонденцията между двамата не може да се установи колко пъти са се срещали. Но доказателства за още две техни срещи във Виена се откриват в писма на Константин Иречек до публициста и дипломата Димитър Ризов (1863–1918). На 9 март 1917 г. Иречек пише: „*Вашето писмо много ме зарадва, но ме намери в едно извънредно положение, в което ме завари преди*

¹ **Сис, Вл.** Кореспонденцията на д-р Константин Йос. Иречек с Марин Дринов. // *Годишник на Народната библиотека в София*, за 1923 г., 1924, 121–281; **Динеков, П.** В София две години след Освобождението. Едно писмо на Конст. Иречек до Марин Дринов. // *Българска мисъл*, 1939, № 4, 256–259; **Миятев, Петър.** Из архива на Константин Иречек. Т. 1–3. С., 1953–1963. [Т. 1]. Преписка с българи. 1953; Т. 2. Преписка с българи. 1959; Т. 3. Преписка с чужденци. 1963; **Възвъзова-Каратеодорова, К.** Непубликувани писма на Константин Иречек, съхранявани в Български исторически архив, до наши общественици и книжовници. // *Известия на Народната библиотека „Кирил и Методий“ и на библиотеката на Софийския държавен университет „Климент Охридски“*, т. 7 (13), 1967, 169–221; **Жечева, Сашка, Цочо Билярски.** Из кореспонденцията на д-р Константин Иречек. // *Известия на Държавните архиви*, № 66, 1993, 191–229.

² **Миятев, Петър.** Цит. съч., т. 1, 1953, с. 354.

³ НА БАН, ф. 9к Васил Златарски, оп. 1, а.е. 173, л. 13. Вж. и: **Михайлов, Пело.** Страници за професор Анастас Иширков. Пловдив, 2008, с. 65, док. № 1; **Михайлов, Пело.** Кореспонденцията на проф. Анастас Иширков до Васил Н. Златарски. // *География’21*, 2008, № 2, с. 41, док. № 1.

няколко дена и г[осподин] проф. Иширков“⁴. Второто писмо е от 22 март 1917 г. Иречек пише: „Вчера имах щастие[то] да видя г[осподин] проф. Иширков на връщане от Берлин и да поговоря с него обширно върху картите на атласа“⁵.

Цитираните откъси от писма на Иречек помагат да се направи извод, че Иширков е пътувал за Берлин през Виена и след около 2–3 седмици се е върнал по същия маршрут. Не може да се установи обаче по какъв повод е било пътуването на Анастас Иширков и от кое ведомство евентуално е бил командирован. Благодарение на последното писмо на Иречек е известна точната дата на една от срещите между двамата – 21 март 1917 г., която вероятно остава и последна.

Публикуваните писма и картички документират познанството и сътрудничеството между основоположника на българската университетска география проф. Анастас Иширков и проф. Константин Иречек – факт, който до 2008 г. не бе споменаван в биографичните книги и студии за Ан. Иширков⁶ и в статията за заслугите на К. Иречек за географското изучаване на България⁷.

Текстовете на много от писмата разкриват грижите, които Анастас Иширков полага за семейството на сръбския учен Йован Радонич (док. № 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 и 16), тъй като по време на Първата световна война неговите съпруга и деца живеят в сръбския град Соколбаня, намиращ се под българско административно управление.

Педантичността на К. Иречек в новоразчетения док. № 14, както и другата кореспонденция, позволяват да се проследи изпращането на г-жа Вида Радонич общо на 3610 крони и 90 халера. За съжаление, не може да се каже с точност колко от тях са лични средства на Иречек или всичките пари са му били изпратени от Йован Радонич.

Чрез писмата се възкресява паметта на сръбските учени – географа Риста Николич, изследвал и част от българските земи (док. № 1 и 2, бел. 2), проф. Йован Цвиич (док. № 4, 5 и 6, бел. 10 и 13) и историка Тихомир Остоич (док. № 11, бел. 33).

⁴ Жечева, Сашка, Цочо Билярски. Цит. съч., с. 226.

⁵ Пак там, с. 226.

⁶ Велчев, Ив. По въпроса за развитието на икономическата география у нас. I. Опит за критична преценка на научното наследство на А. Иширков с оглед на икономическата география. // *Годишник на Софийския университет, Биолого-геолого-географски факултет*, т. 48, (за 1952/53–1953/54), 1954, кн. 3 – География, 47–106; Пенков, Игнат. Анастас Иширков. С., 1987.

⁷ Йорданов, Т. Заслугите на Константин Иречек за географското изследване на България. // *Известия на Географския институт*, т. 12, 1969, 235–247.

Част от писмата разкриват друг неизвестен факт, а именно че Иширков е получил предложение да отпечата на немски език книга за България (**док. № 5**). То е дошло от издателството „Perthes“, което от 1855 г. издава реномираното списание „Petermanns Geographische Mitteilungen“. Анастас Иширков обаче не успява да подготви книгата. Причина за това са кратките срокове, предложени от издателите, както и желанието му за оригиналното ѝ написване, съпроводено от липсата на време (**док. № 15**).

От писмата на Константин Иречек до Иширков заслужава да се отбележи неговата съпричастност към събития от българската история. Иречек честити превземането от българската армия на Прилеп, Битоля, Охрид и Струга (**док. № 4**), нейните победи в Добруджа и превземането на Букурещ (**док. № 14 и 15**) и е зарадван от вестта за падането на Бабадаг, Тулча и Исакча (**док. № 16**).

Публикуваната тук кореспонденция между Анастас Иширков и Константин Иречек съдържа 14 пощенски картички и писма, написани на български език, както и два новоразчетени документа на немски език (**док. № 12 и 14**), от периода юли 1909–декември 1916 г. Те са успешно датирани, а благодарение на ясният почерк на двамата са разчетени без особени затруднения, с изключение на **док. № 14 и 16**. Картичките и писмата от Константин Иречек до българския професор са 7, като четири от тях са открити в личния архивен фонд на Иширков. Благодарение на педантичността на чешкия професор са запазени черновите на други три от писмата му до Иширков, които, заедно с останалите 9 документа, се съхраняват в личния фонд на К. Иречек.

№ 1

Илюстрирана пощенска картичка от Ан. Иширков до К. Иречек за оказано съдействие на Риста Николитч при пътуването му в България¹

София, 12 (25) юли 1909 г.

Драги г-н Иречек,

Можая да услужа на г-на Р. Николић². Той замина за Краище, снабден с препоръчителни писма и ще го придружава един от моите бивши ученици, родом от Босилеград.

С поздрав

А[настас] Иширков

НА БАН, ф. Зк, оп. 1, а.е. 116, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

№ 2

**Илюстрирана пощенска картичка от К. Иречек до
Ан. Иширков с благодарности за изпратена статия
и помощта, оказана на Риста Николич³**

Виена, 15 (28) юли 1909 г.

Драги г-н Иширков!
Сърдечно благодаря за „Хидрографията на България“⁴ и за
помощта, която дадохте на г[осподин] Николића!
С много поздравления

Ваш Д^р К[онстантин] Иречек

НА БАН, ф. 79к, оп. 1, а.е. 10, л. 1. Оригинал. Ръкопис.

№ 3

**Илюстрирана пощенска картичка от К. Иречек
до Ан. Иширков с благодарности за изпратена статия**

Виена, 1 (14) март 1910 г.

Сърдечно благодаря за вашите „Впечатления от Македония“⁵!
Ваш Д^р Конст[антин] Иречек

НА БАН, ф. 79к, оп. 1, а.е. 10, л. 2. Оригинал. Ръкопис.

№ 4

**Пощенска картичка от К. Иречек до Ан. Иширков с пожелания
за новата 1916 г., за победите на българската армия и
запитване за сръбски учени**

Виена, 28 декември 1915 г. (10 януари 1916 г.)

Многоуважаеми господине!
Най-сърдечни благопожелания за 1916 [година]!
Честитя превземането на Прилеп⁶, Битол[я]⁷, Охрид⁸ и Струга⁹ от
българските войски и победите срещу сърбите, французите и
англичаните.

Истина ли е, че проф. Цвиич¹⁰ е умрял вече това лято? Не зная
жив ли е и моят бивш ученик проф. Јов[ан] Радонич¹¹.

С много поздравления

Ваш Д^р Конст[антин] Иречек

НА БАН, ф. 79к, оп. 1, а.е. 10, л. 3. Оригинал. Ръкопис.

№ 5

Пощенска картичка от Ан. Иширков до К. Иречек в отговор на картичката му от 10 януари 1916 г.¹²

София, 14 (27) януари 1916 г.

9

Многоуважавани господин професор,

Още през лятото ме попитаха от Берлин дали е верен слухът, че проф. Цвијић¹³ е умрял. Запитах тогавашният сръбски легационен секретар где е Цв[иич], [а] той ми отговори, че е в Ниш. По-късно, когато се отвори война между България и Сърбия и се завърна от Ниш нашият посланик Чапрашиков¹⁴, запитах го дали Цв[иич] е бил в Ниш, той ми отговори, че е бил в чужбина. Аз не вярвам, че Цв[иич] е умрял, иначе бихме узнали това от сръбските вестници.

Много се зарадвах, като се научих, че Вие сте се съгласили да издадете наново „Българска история“¹⁵. Това се очакваше нетърпеливо от всички ни.

По Ваше посочване бях поканен от фирмата Friedr[ich]-Andreas Perth[es] да напиша популярна книга върху България. В тия размирни времена нямам нужното спокойствие да работя, но съм наклонен [склонен – б. м. П. М.] да възприема поканата, ако не бързат много.

Не зная дали получихте моята книга „Западните краища на българската земя“¹⁶.

Във Виена е колегата Ив. Георгов¹⁷, а в Берлин [–] г[осподин] Милетич¹⁸.

За Јов[ан] Радонић не съм чул нищо.

С поздрав

Ваш А[настас] Иширков

НА БАН, ф. Зк, оп. 1, а.е. 116, л. 2. Оригинал. Ръкопис.

№ 6

Писмо от К. Иречек до Ан. Иширков с известия за евентуалното написване на нова българска история

Виена, 20 януари (2 февруари) 1916 г.

Многоуважаеми г-н проф. Иширков!

С голямо благодарение приех Вашата карта от 14/27. I. Вестите, че проф. Цвијић е умрял, се явили в хърватските вестници; вчера чух, че той се намира в Лондон.

Ще ми бъде драго, ако можете за книжарницата Friedr[ich]-Andreas Perthes да напишете една популярна книга върху България. Радвам се, ако успее да приготвим ново издание на моята блп[арска]

история, само [че] след 40 години трябва най-голяма част [от нея] да се напише наново¹⁹!

10 Вашата нова книга „Западните краища на България“²⁰ не съм видял още досега.

С г-н проф. Ив. Георгов вече се срещнах един път.

С много здраве

Ваш Д^р К[онстантин] Ир[ечек]

НА БАН, ф. 3к, оп. 1, а.е. 116, л. 3. Чернова. Ръкопис.

№ 7

Пощенска картичка от Ан. Иширков до К. Иречек със сведения за г-жа Радонич и изпратени книга и карта²¹

София, 25 февруари (9 март) 1916 г.

Многоуважавани господин професор Иречек,

Преди няколко дена госпожата на проф. Д^р Јов[ан] Радонић писа от Сокол-Баня²² на г-на [Васил] Златарски²³, че не знае где се намира мъж и ѝ го моли да узнае чрез холандската легация, дали не е в Корфу. Тя се намирала с многочислено[то си] семейство в доста лошо положение.

Днес Ви пратих чрез българската легация във Виена моята книга „Западните краища на българската земя“ и етнографската карта на българите в 1912 г.

Със сърдечен поздрав

Ваш А[настас] Иширков

НА БАН, ф. 3к, оп. 1, а.е. 116, л. 4. Оригинал. Ръкопис.

№ 8

Пощенска картичка от Ан. Иширков до К. Иречек с благодарности за получени статии²⁴

София, 27 април 1916 г.

Уважавани господин професор Иречек,

Благодаря Ви много за изпратените Studien zur Geschichte etc. Повечето статии познавах вече от списанията, в които са печатани, но сега се особено радвам, че ги имам събрани изцяло.

Писах на г-жа Радонич в Соко-баня.

С поздрав

Ваш А[настас] Иширков

НА БАН, ф. 3к, оп. 1, а.е. 116, л. 5. Оригинал. Ръкопис.

№ 9

**Пощенска картичка от Ан. Иширков до К. Иречек
със сведения от г-жа Радонич²⁵**

11

София, 28 май 1916 г.

Уважавани господ[ин] проф. Иречек,
Госпожа Радонич ме моли да Ви изкажа нейната благодарност за големите Ваши грижи към нея. В Соко-баня няма банкова агентура и пари не могат се прати направо. Най-добре е, ако парите се пратят до някое лице в София (в случая бих услужил и аз) и то ги прати по административен път в Соко-баня²⁶.

Не зная какво стана с парите, които бяха изпратени до г-жа Радонич чрез американски или холандски представител [-] за това се грижеше г-н В[асил] Златарски.

С поздрав

Ваш А[настас] Иширков²⁷

НА БАН, ф. 3к, оп. 1, а.е. 116, л. 6. Оригинал. Ръкопис.

№ 10

**Пощенска картичка от К. Иречек до Ан. Иширков
със съобщения за митрополит Иларион
и поздравии до В. Н. Златарски**

Виена, 9 юни 1916 г.

Уважаеми госп[один] проф. А. Иширков!

Сърдечно благодаря за картата Ви от 28.V.1916 [г.] със съобщения върху г-жа Радонич. Съобщих каквото пишете на г-на митрополита Иларион Радонича²⁸ в Тузла (Босна), брат на проф. Радонича, и на други негови роднини във Венгрия²⁹, които, няма съмнение, ще посрещнат Ваше[то] съобщение с голяма радост.

Много здраве до г-на [Васил] Златарски.

С много поздравление

Ваш Проф. Д^р Иречек

НА БАН, ф. 79к, оп. 1, а.е. 10, л. 4. Оригинал. Ръкопис. (Вж. фиг. 3.)

Фиг. 3. Пощенска картичка от К. Иречек до Ан. Иширков от 9 юни 1916 г.

Източник: НА БАН, ф. 79к, оп. 1, а.е. 10, л. 4

№ 11

Пощенска картичка от Ан. Иширков до К. Иречек със сведения за получени пари за г-жа Радонич и писмо от д-р Тихомир Остоич³⁰

София, 30 юни 1916 г.

Многоуважавани г-н проф. Иречек,

Получих с пощенски запис 281 л[ева и] 65 ст[отинки] = 323 кр[они]³¹ [и] 90 h³² и ги предадох в Министерството на вътрешните работи да ги препратят на г-жа проф. Радонич. Получих известие от г-н Д^p Т[ихомир] Остоич³³, че праща до мен за г-жа Радонич 600 крони, но не съм ги още получил.

През ваканцията не ще остана в София, [а] ще отида да се лекувам в чужбина. Ако мина през Виена, ще Ви подиря.

С поздрав

Ваш А[настас] Иширков

НА БАН, ф. 3к, оп. 1, а.е. 116, л. 7. Оригинал. Ръкопис.

Пощенска картичка от Ан. Иширков до К. Иречек със сведения за г-жа Радонич и пътуването му в Албания и Македония³⁴

Карлсбад, 27 август 1916 г.

Многоуважаеми г-н професор Иречек,

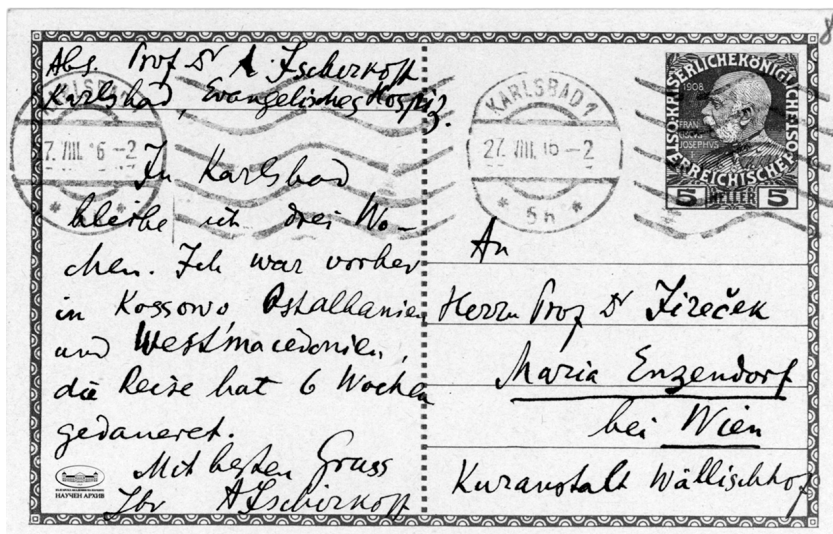
От два дни съм в Карлсбад³⁵. Парите за госпожа Радонич можете да изпратите на г-н Л. Луканов³⁶ (началник на отдел в Министерството на вътрешните работи [и народното здраве]) и той ще ги изпрати в Соко-Баня. Аз разговарях с него за това и той е готов с удоволствие да го направи.

В Карлсбад ще остана три седмици. Преди това бях в Косово – Източна Албания и Западна Македония, [като] пътуването продължи шест седмици.

С най-добри пожелания

Ваш А[настас] Иширков³⁷

НА БАН, ф. 3к, оп. 1, а.е. 116, л. 8. Оригинал. Ръкопис. На немски език. (Вж. фиг. 4.)

Фиг. 4. Пощенска картичка от Ан. Иширков до К. Иречек от 27 август 1916 г.

Източник: НА БАН, ф. 3к, оп. 1, а.е. 116, л. 8

№ 13

Пощенска картичка от Ан. Иширков до К. Иречек
със сведения за получени пари за г-жа Радонич
и пътуването му в Моравско и Тимошко³⁸

Ниш, 15 ноември³⁹ 1916 г.

Многоуважавани г-н колега,

Получих 614,53 л[ева]⁴⁰ за г-жа проф. Радонич и ѝ ги изпратих чрез Министерството⁴¹. Вярвам да е получила пратените суми през октомври [1916 г.]. Аз предприех пътуване по Моравско⁴² и Тимошко и, ако лошото време не ми попречи, ще посетя и Сокол-баня и ще потърся г-жа Радонич.

С поздрав

Ваш А[настас] Иширков

НА БАН, ф. Зк, оп. 1, а.е. 116, л. 9. Оригинал. Ръкопис.

• № 14

Писмо от К. Иречек до Ан. Иширков със съобщения
за г-жа Радонич и поздрав за победите
на Българската армия в Румъния⁴³

Виена, 11 декември 1916 г.

Многоуважаеми господин колега,

Днес имах честта да Ви изпратя чрез Пощенската спестовна каса 828 крони, с молба най-любезно да предадете тази сума на госпожа Вида⁴⁴ Радонич, съпруга на господин професор Д^р Јов[ан] Радонич. Надявам се, че Вие сте получили и изпратените на 3 ноември тази година 719 крони⁴⁵ за госпожа проф. Радонич.

От г-жа Радонич нямам никаква вест (от юли тази година), въпреки че за мен би било много важно да знам дали тя е получила наистина всички мои изпратени парични преводи. Отговорът на Касата е, че те всички би трябвало да са на път.

Приемете моите сърдечни поздравления за блестящата победа на Българската армия на румънския театър на военните действия в Добруджа [неразчетено]⁴⁶.

[Константин Иречек]

НА БАН, ф. Зк, оп. 1, а.е. 116, л. 10. Чернова. Ръкопис. На немски език.

№ 15

Писмо от Ан. Иширков до К. Иречек със сведения за получени пари за г-жа Радонич и посещението му в Сокол-баня

15

София, 21 декември 1916 г.

Многоуважавани колега,

Получих от пощата 828 крони = 636,92 лева, които изпращате за г-жа проф. Радонич. Още [в] същия ден предадох сумата в Министерството на вътрешните работи [и народното здраве], за да се изпратят на г-жа Радонич в Сокол-баня.

Получих също и препоръчаното Ви писмо.

Госпожа Радонич е получила всички суми, които са ѝ били изпращани. Аз бях на 28.XI. т.г. в Сокол-баня, посетих г-жа Радонич и тя ми каза, че Ви е писала за всяка получена сума, но изглежда, че писмата ѝ се губят. И аз Ви бях писал от Ниш, за получаването на последната изпратена сума.

Преди две седмици споходих в Моравската област градовете Враня, Лесковац, Власотинци, Ниш, Прокупле, Алексенец⁴⁷ и Сокол-баня. Имам намерение да посетя и градовете край [река] Велика Морава и в долината на Тимок.

На фирмата Perthes в Гота⁴⁸ отказах да напиша обещаната книга върху България, защото издателите бързат много, пък аз, зает и с много други работи, не можах да напиша тъй скоро книгата, както те искат. Аз смятах да изработя книгата по-грижливо и по-оригинално.

Благодаря за поздравленията по случай нашите [бойни] победи в Добруджа и завземането на Букурещ⁴⁹. Радостта за тези успехи у нас е голяма, защото чрез тях избягнахме голяма опасност за Отечеството ни.

С поздрав

Ваш предан А[настас] Иширков

НА БАН, ф. Зк, оп. 1, а.е. 116, л. 11 и 12. Оригинал. Ръкопис.

№ 16

Писмо от К. Иречек до Ан. Иширков с подробности за Йован Радонич

Виена, 28 декември 1916 г.

Многоуважаеми г-н колега!

Приех днеска Вашето писмо от 21.XII. с драгоценни за мен сведения. По-напред стигна и Вашата карта от Ниш. Заедно пиша и на професора Д^p Јован Радонич. От него приех тези дни едно тъжно

писмо, дето ме моли да Ви пиша и да Ви помоля, заедно с неговите най-сърдечни поздравления, да питате за неговата жена и неговите седем деца⁵⁰, за които вече много месеци няма никаква вест. Иска да знае дали са още всички живи, дали са здрави, намират ли се в някакво трудно положение и приеха ли всичките пари, които им е проводил. Аз [неразчетено] вече след получаването на последната карта от господ[ин] Радонич [да] го известя, че са всички здрави и че госпожата е получила всичко, което е проводил.

Същевременно помолих г-на Радонич за в бъдеще [да] изпраща парите направо до Вас в София. Изпращат се през една швейцарска банка от г-н Марко Срджич (Srdjiћ), Женева, Rue de l'Ecole de Medicine 10/1. Днеска излезе ново разпореждане на нашия фин[ансов] министър: Преводи в крони към чужбина трябва [неразчетено], когато валутата [неразчетено], получаване [неразчетено], към това писмено [неразчетено]⁵¹. С това ще бъдат свързани много писма и ще се изгуби много време, догдето, изпращайки от Женева в София, няма затруднения.

Че не можете да напишете обещаната книга за Perthes в Gotha, много ме е срам. Но и аз все търся да се освободя от многобройните книжовни задължения.

Много ме зарадва вестта за завземането на Бабадаг⁵², Тулча⁵³ и Исакча⁵⁴.

С много здраве

Ваш [Константин Иречек]

НА БАН, ф. Зк, оп. 1, а.е. 116, л. 13. Чернова. Ръкопис. На български и немски език.

БЕЛЕЖКИ

•¹ Върху картичката има бележка на Иречек: „Отг[оворих на] 28.4.[19]09 [г.]“.

² Риста Т. Николич (1877–1917) – сръбски географ, завършил география в Университета в Белград. Бил е гимназиален учител в Белград, а от 1913 г. е директор на Етнографския музей в Скопие. Работил върху следите от стари ледници в сръбските планини. След завръщането си от пътуването в България издава книгата „Крајиште и Власина. Антропогеографска проучвања Ристе Т. Николића. Прилози: 2 карте, 6 скица, 34 фотографии“. Београду, 1912. 679 с. Загинал през Първата световна война като запасен офицер.

•³ Картичката е адресирана: Г-н Професора в Университета А. Иширков. Вероятно пощенски служител е задраскал с молив ~~Университета~~ и е написал ул. „Аксаков“ 19, т.е. това е домашният адрес на Анастас Иширков.

⁴ Иширков, А. Хидрография на България. // *Годишник на Софийския университет. Историко-филологически факултет*, кн. V, (за 1908–1909), 1910, 1–54.

⁵ **Иширков, А.** Впечатления от Македония. // *Българска сбирка*, 1910, № 3, 147–161.

⁶ На 1 (14) ноември 1915 г.

⁷ На 21 ноември (4 декември) 1915 г.

⁸ На 24 ноември (7 декември) 1915 г.

⁹ На 25 ноември (8 декември) 1915 г.

¹⁰ **Йован Цвиич** (1865–1927) – сръбски географ, завършил география в Университета в Белград и физическа география и геология в Университета във Виена. От 1893 г. е професор по физическа география и етнография, а след това – само по география в Университета в Белград. Два пъти е негов ректор – 1906/1907 и 1919/1920 г. По време на Първата световна война емигрира в Швейцария, а след това – във Франция. През 1921 година е назначен за председател на Сръбската академия на науките.

Анастас Иширков влиза в научен спор с Йован Цвиич по повод на неговата статия „Неколика проматарња о етнографји македонских словена“, публикувана в „Дело“, X [1906], кн. 38, 1–46, и твърденията му за народността на южните славяни. Като резултат на този спор Иширков отпечатва последователно:

1. **Иширков, А.** Цвиичовите възгледи върху етнографията на Македония. // *Периодическо списание на Българското книжовно дружество*, кн. 67, 1906–1907, 469–520.

2. **Иширков, А.** Принос към етнографията на македонските славяни. Отговор на проф. д-р Цвиийћ. Второ допълнено издание. С., 1907. 100 с.

3. **Ichirkoff, A.** Etude sur l'ethnographie des Slaves de Macedoine. Reponse à J. Cvijić. Sophia, 1907. III, 101 p.

4. **Ichirkoff, A.** Etude ethnographique sur les Slaves de Macedoine. Reponse à M. Zvijitch. Paris, 1908. 93 p.

¹¹ **Йован Радониц** (1873–1956) – сръбски историк. Учи във Виенския университет при професорите Ягич и Иречек. Завършва с докторат по философия (1896). Учи и в Русия (1897–1898), а после е назначен в сръбската гимназия в Цариград, което му позволява да работи и в тамошния Руски археологически институт (1898–1899). Библиотекар е на *Матица Сръбска* в Нови Сад (1899–1905). Професор е по обща история на средните векове в Университета в Белград (1905–1929). След това работи в Сръбската академия на науките, като от 1937 до 1944 г. е неин генерален секретар. Превел е на сръбски (1911), а след това и допълнил книгата на К. Иречек „История на Сърбия“ (1922–1923):

1. *Историја Срба*. Написао Константин Иречек. Превео Јован Радонић. Први део (до 1371). Београд, 1911. XVI, 423 с.

2. *Историја Срба*. Написао Константин Иречек. Превео и допунио Јован Радонић.

Прва књига (до 1371). Београд, 1922. XIV, 328 с.

Друга свеска (до 1537). Београд, 1923. IX, 325 с.

Трећа свеска (Културна историја: I део). Београд, 1923. VI, 297 с.

Четврта свеска (Културна историја: II део). Београд, 1923. 326 с.

•¹² Върху картичката има бележка на Иречек: „*Отгов[орих на] 2.2.1916 [г.]*“.

•¹³ Преди да влязат в научен спор, Анастас Иширков и Йован Цвиич участват в съвместна научна експедиция. От 12 до 21 юни (по нов стил 25

юни–4 юли) 1903 г. проф. Цвиич от Великата школа в Белград, проф. Иширков и професорът по геология Георги Златарски от Висшето училище в София (двамата са командирани от Министерството на народното просвещение) пътуват из Западна Стара планина – на българска и сръбска територия. Вж. доклада за пътуването: **Иширков, А.** В Западна Стара планина. Географски бележки. // *Известия за командировките на Министерството на народното просвещение*, кн. I, 1904, 106–118.

¹⁴ **Стефан Чапрашиков** (1874–1944) – пълномощен министър (посланик) в Сърбия от 4 февруари 1914 г. до 24 септември 1915 г. В края на посочения период българската и другите легации са преместени в Ниш.

¹⁵ Става въпрос за книгата на К. Иречек „История на българския народ“. Отпечатана е в Прага едновременно на чешки „Dejiny naroda bylharskeho“ и немски език „Geschichte der Bulgaren“ (1876). До 1916 г. има преводи на: руски „Исторія Булгарь“, Варшава, 1877 и „Исторія Болгарь“, Одеса, 1878; български „История на българите“, Търново, 1886; и унгарски език „A bolgaroh története“, Nagy-Becskerekén, 1889. През юли 1915 г. БАН изпраща писмо до Иречек с молба да издаде на разноски на Академията ново издание на „История на българския народ“ – на български и един или два чужди езици.

¹⁶ **Иширков, А.** Западните краища на българската земя. Бележки и материали. С 11 карти. С., 1915. СХХХ, 93 с.

¹⁷ **Иван Георгов** (1862–1936) – философ и педагог, професор по история на философията в Софийския университет (СУ), четири пъти негов ректор (1898/1899, 1905/1906, 1916/1917, 1918/1919). Дописен (1898) и действителен (1900) член на Българското книжовно дружество (БКД).

¹⁸ **Любомир Милетич** (1863–1937) – филолог, професор по славянска филология в СУ, два пъти негов ректор (1900/1901, 1921/1922). Действителен член (1898) на БКД, председател (1924–1937) на Българската академия на науките (БАН).

¹⁹ В отговора си до БАН от декември 1915 г. Иречек благодари за поканата, но твърди, че в момента не му е възможно да започне работа – от първото издание са изминали 4 десетилетия, а през това време са натрупани нови материали, поради което на места книгата трябва да се напише отново. Според Иречек му е необходимо да обходи и Македония, да поработи в библиотеките и архивите на София и Пловдив и се надява войната да свърши скоро, за да се заеме с новото издание.

²⁰ Сгрешено, вярното заглавие на книгата е „Западните краища на българската земя“. (Вж. бел. 16).

• ²¹ Върху картичката има бележка на Иречек: „Отг[оворих на] 21.3.1916 [г.]“.

²² Соко-баня – град в днешна Сърбия, минерален и климатичен курорт на левия бряг на р. Моравица, североизточно от Алексинец. До края на XIX век е известен под името Алексиначка Баня, а сегашното име идва от намиращия се наблизо средновековен град-крепост Сокоград (Соколец). Нататък в документите Иширков го изписва, както в сръбския му вариант Соко-баня, така и в българския Сокол-баня.

²³ **Васил Н. Златарски** (1866–1935) – историк, археолог и епиграф, професор по българска история и история на балканските народи в СУ,

два пъти негов ректор (1913/1914, 1924/1925). Дописен (1898) и действителен (1900) член на БКД. Личен приятел на Анастас Иширков.

- ²⁴ Върху картичката има бележка на Иречек: „*Приех М[итрополит] Радонић[на] 2 май 1916 [г.]. Отг[о]ворих на] 6.5.1916 [г.]*“. Не е ясно какво означава глаголт „приех“ – дали е на писмо от митрополита, или на лична негова визита.

- ²⁵ Върху картичката има бележка на Иречек: „*10.VI.1916 [г. Отг[о]ворих на] Иширков, Srdjiћ, митр[ополит] Илар[ион] Радонић*“.

²⁶ На 25 октомври 1915 г., по време на Първата световна война, Соколбана е превзет от българските войски. От 17 ноември с.г. е в границите на Моравската (Старосръбската) военно-инспекционна област с началник ген. Васил Кутинчев. На 30 декември в областта са въведени българските закони. В тази връзка под „административен път“ Иширков разбира изпращането на парите да се извърши чрез чиновническите служби на Министерството на вътрешните работи и народното здраве.

- ²⁷ За разлика от всички други свои картички, единствено върху тази Анастас Иширков е попълнил адрес на подателя в София: ул. Аксаков № 19.

- ²⁸ *Жарко Радонић* (1871–1932), с монашеско име *Иларион*, по-голям брат на Йован Радонић. От 1910 до 1922 г. е митрополит на Зворникско-Тузланската епархия, седалище в гр. Тузла, дн. в Босна и Херцеговина, след което до 1929 г. е митрополит на Банатската епархия, седалище в гр. Вршац, дн. във Войводина, Сърбия. К. Иречек малко неправилно смесва монашеското му име *Иларион* със светското му фамилно име *Радонић*.

²⁹ Унгария.

- ³⁰ Върху картичката има бележка на Иречек: „*Отг[о]ворих на] 8.VII.1916 [г.]*“.

³¹ Крона – официална парична единица в Австро-Унгария.

³² Халер = 1/100 от кроната.

³³ *Тихомир Остоич* (1865–1921) – сръбски литературен историк. Завършва Философския факултет на Университета в Будапеща – славистика и германистика (1890). Защитава докторат във Виена (1907). Работи в гимназията в Нови Сад (1889–1911), след това е секретар на *Матица Сръбска*. По време на Първата световна война е интерниран в градовете Бая и Секешфехервар в Австро-Унгария. От 1920 г. е професор във Философския факултет на Университета в Скопие. Редактор е на списанията „Покрет“ (1899–1912) и „Летопис Матице сръбске“.

- ³⁴ Върху картичката има бележка на Иречек: „*Отг[о]ворих на] 29.VIII.1916 [г.] и изпратих чрез Луканов 672 k 40 h за г-жа Радонић*“.

- ³⁵ Днешният курорт Карлови Вари в Чехия, по онова време в границите на Австро-Унгария.

- ³⁶ Възможно да е ловчалията Лукан М. Луканов, съдия, по-късно член на Върховния административен съд (вж.: Общ отчет. Ловчанско културно благотворително дружество в София. История и дейност на Ловчанската колония в град София през изтеклите 25 години 1905–1930 г. С., 1931, с. 22, 43).

- ³⁷ Върху тази картичка Анастас Иширков също е попълнил адрес на подателя, но в Карлсбад, и затова не представлява интерес за настоящото изследване.

• ³⁸ Върху картичката има бележка на Иречек: „Приех на 18.XII.1916 [г.] и отговорих [в] същия ден“.

³⁹ Иширков е сбъркал месеца – написал е *октомври* вместо правилното *ноември*. Иречек собственооръчно е поправил датата върху картичката: „ноември или декември“. Пощенското клеймо от Ниш е с дата 13 декември 1916 г. В доклада си за пътуването в Моравско Иширков отбелязва периода на пребиваването си там – от 15 ноември до 1 декември (вж. бел. 42). Анастас Иширков е пуснал картичката на 15 ноември 1916 г., а заради войната тя почти месец е престояла в Ниш – до 13 декември и чак след това е изпратена за Виена.

• ⁴⁰ Равняващи се на сумата от 719 крони, изпратена на 3 ноември.

⁴¹ Министерството на вътрешните работи и народното здраве.

• ⁴² Анастас Иширков взема участие в Македоно-моравската научна експедиция, организирана от Щаба на действащата армия. През юли и август 1916 г. пътува из Македония и Източна Албания. От 15 ноември до 1 декември 1916 г. пътува из Моравско, като посещава градовете Враня, Лесковац, Власотинци, Ниш, Прокупле, Алексинец и Сокол баня. Докладите му от тези две пътувания са публикувани през 1993 г.: **Иширков, Анастас**. Пътуване в Македония и Поморавия. // Научна експедиция в Македония и Поморавието 1916. С., 1993, 106–118. През 1918 г. е издадена и отделна книга: **Иширков, А.** Моравската военно-инспекционна област. С., 1918. 14 с. (Комитет за изучаване българските земи, кн. 12). През 1922 г. Иширков публикува и част от дневника на пътуването си в Македония и Източна Албания през август 1916 г., вж.: **Иширков, А.** Към Дебър и Струга. // *Македония*, № 10, дек. 1922, 12–20.

• ⁴³ Страна Б на документа е по-стар текст, за настоящото изследване интерес представлява само страна А. В горната половина на листа има текст:

Последен отговор от госпожа Радонич 5.V. 6.VI. 10.VII. (Текстът е дописван последователно, като че ли Иречек си е записвал датите на отговорите.)

8/8 [неразчетено] *госпожа Р[адонич]* [неразчетено].

Изпратени пари [на] 18/6 чрез Иширков 323,90 (Датата, името и сумата са подчертани, вероятно заради потвърждението от Иширков, че я е получил, вж. **док. № 11**).

29/8 чрез Л. Луканов 672,40

10/10 чрез Л. Луканов 346,10

14/10 чрез Л. Луканов 721,50

3/11 чрез Иширков 719,00

2459,00

(Последните четири суми са събрани и под тях е записан сборът им. Иширков потвърждава получаването и на втората сума, изпратена до него – 719 крони, само че я представя в левовата ѝ равностойност – 614,53 лв., вж. **док. № 13**).

[Неразчетено] *Д-р Јов[ан] Радонича в Соко Баня, Моравско.*

От документите се проследява, че К. Иречек изпраща на Вида Радонич в Сокол-баня общо 3610 крони и 90 халера.

- ⁴⁴ Единствено тук от всички писма, в които двамата говорят за г-жа Радонич, е изписано личното ѝ име – Вида.

- ⁴⁵ Иречек изпраща писмото, преди да е получил картичката от 15 ноември 1916 г. (**док. № 13**). Затова и пита за сумата от 719 крони, чието получаване Иширков потвърждава в док. № 13.

- ⁴⁶ Последният ред от пет думи в черновата остана неразчетен. Благодаря на Мариана Белнейска-Георгиева, доктор по езикознание на ИБЕ „Проф. Любомир Андрейчин“, която разчете и преведе **док. № 12 и 14**, както и немския текст в **док. № 16**.

⁴⁷ Градове в днешна Сърбия, превзети от българската войска по време на Първата световна война и включени в състава на Моравската (Старосръбската) военно-инспекционна област (вж. бел. 26).

⁴⁸ Град Гота (Gotha) в Германия, провинция Тюрингия.

⁴⁹ На 6 декември 1916 г.

- ⁵⁰ Йован Радонич е увековечил имената на седемте си деца по интересен начин. Отделните томове от превода си на книгата на К. Иречек „Историја Срба“ (1922–1923) (вж. бел. 11) той посвещава, както следва: „В памет на покойните ми деца Зоран и Елка“ (I књига), „В памет на покойния ми син Андре“ (II свеска), „На жена ми Вида и децата ми: Станка, Жарко, Олга и Стоян“ (IV свеска).

- ⁵¹ Това изречение е написано на немски език, все едно Иречек е преписал отнякъде разпореждането на министъра.

⁵² На 18 декември 1916 г.

⁵³ На 22 декември 1916 г.

⁵⁴ На 25 декември 1916 г.

* * *

Първо издание на студията:

Михайлов, Пело. Част II. Кореспонденцията на професор Анастас Иширков. 1. С проф. Константин Иречек. // **Михайлов, Пело.** Страници за професор Анастас Иширков. Пловдив: Интелексперт-94, 2008, 47–59.

Второ издание:

Михайлов, Пело. Кореспонденцията между проф. Анастас Иширков и проф. Константин Иречек. (По повод 140 години от рождението на Анастас Иширков). // *Известия на Държавните архиви*, № 97, 2009, 256–268.

ЛИТЕРАТУРА

22

Възвъзова-Каратеодорова, К. Непубликувани писма на Константин Иречек, съхранявани в Български исторически архив, до наши общественици и книжовници. // *Известия на Народната библиотека „Кирил и Методий“ и на библиотеката на Софийския държавен университет „Климент Охридски“*, т. 7 (13), 1967, 169–221.

Динеков, П. В София две години след Освобождението. Едно писмо на Конст. Иречек до Марин Дринов. // *Българска мисъл*, XIV, 1939, № 4, 256–259.

Жечева, Сашка, Цочо Билярски. Из кореспонденцията на д-р Константин Иречек. // *Известия на Държавните архиви*, № 66, 1993, 191–229.

Иширков, А. В Западна Стара планина. Географски бележки. // *Известия за командировките на Министерството на народното просвещение*, кн. I, 1904, 106–118.

Иширков, А. Впечатления от Македония. // *Българска сбирка*, XVII, 1910, № 3, 147–161.

Иширков, А. Западните краища на българската земя. Бележки и материали. С 11 карти. София: Придворна печ., 1915. СXXX, 93 с.

Иширков, А. Към Дебър и Струга. // *Македония*, I, № 10, дек. 1922, 12–20.

Иширков, А. Моравската военно-инспекционна област. София, януари 1918. 14 с. (Комитет за изучаване българските земи, кн. 12).

Иширков, А. Принос към етнографията на македонските славяни. Отговор на проф. д-р Цвијић. Второ допълнено издание. София: Придворна печ., 1907. 100 с.

Иширков, А. Хидрография на България. // *Годишник на Софийския университет. Историко-филологически факултет*, кн. V, (за 1908–1909), 1910, 1–54.

Иширков, А. Цвиичовите възгледи върху етнографията на Македония. // *Периодическо списание на Българското книжовно дружество*, кн. 67, 1906–7, 469–520.

Иширков, Анастас. Пътуване в Македония и Поморавия. // Научна експедиция в Македония и Поморавието 1916. Състав. Петър Хр. Петров. София: ВИК Св. Г. Победоносец; УИ Св. Кл. Охридски, 1993, 106–118.

Иорданов, Т. Заслугите на Константин Иречек за географското изследване на България. // *Известия на Географския институт*, т. 12, 1969, 235–247.

Михайлов, Пело. Кореспонденцията на проф. Анастас Иширков до Васил Н. Златарски. // *География'21*, III, 2008, № 2, 38–42.

Михайлов, Пело. Страници за професор Анастас Иширков. Пловдив: Интелексперт-94, 2008. 128 с.

Миятев, Петър. Из архива на Константин Иречек. Т. 1–3. София: изд. на БАН, 1953–1963. [Т. 1]. Преписка с българи. 1953. 488 с.; Т. 2. Преписка с българи. 1959. 383 с.; Т. 3. Преписка с чужденци. 1963. 348 с.

Общ отчет. Ловчанско културно благотворително дружество в София. История и дейност на Ловчанската колония в град София през изтеклите 25 години 1905–1930 г. Юбилейно издание. София: печ. Б. А. Кожухаров, 1931. 51 с.

Пенков, Игнат. Анастас Иширков. София: УИ Кл. Охридски, 1987. 64 с. (Библиографски Видни университетски учени).

Сис, Вл. Кореспонденцията на д-р Константин Йос. Иречек с Марин Дринов. // *Годишник на Народната библиотека в София*, (за 1923 г.), 1924, 121–281.

Ichirkoff, A. Etude ethnographique sur les Slaves de Macedoine. Reponse à M. Zvijitch. Paris: Gauthier-Villars, 1908. 93 p.

Ichirkoff, A. Etude sur l'ethnographie des Slaves de Macedoine. Reponse à J. Cvijić. Sophia: Imprimerie de la Cour Prosek freres, 1907. III, 101 p.

THE CORRESPONDENCE BETWEEN PROFESSOR ANASTAS ISHIRKOV AND PROFESSOR KONSTANTIN JIREČEK

Pelo Mihaylov
(Summary)

In the current article are included 16 letters away from the correspondence between Anastas Ishirkov (1868–1937) Professor of geography and Professor Konstantin Jireček (1854–1918). Their acquaintance subsisted since 1900, but that fact was also unknown till today. The correspondence reveals the scientific collaboration between Ishirkov and Jireček as well as the concerns which Bulgarian professor looks after family of his Serbian colleague Jovan Radonić. Through the letters are mentioned also the Serbian scientists Rista Nikolić, Jovan Cvijić and Tihomir Ostojić.

DIE KORRESPONDENZ ZWISCHEN PROFESSOR ANASTAS ISHIRKOV UND PROFESSOR KONSTANTIN JIREČEK

Pelo Mihaylov
(Zusammenfassung)

Dieser Artikel enthalt 16 Briefe aus der Korrespondenz zwischen dem Professor im Bereich Geographie Anastas Ishirkov (1868–1937) und Professor Konstantin Jireček (1854–1918). Die Bekanntschaft zwishen ihnen stammt seit dem Jahr 1900 – eine Tatsache, die bis heute nicht bekannt war. Die Korrespondenz enthullt die wissenschaftliche Zusammenarbeit zwischen Ishirkov und Jireček, sowie die Besorgtheit des bulgarischen Professors um die Familie seines serbischen Kollegen Jovan Radonić. Die serbischen Wissenschaftler Rista Nikolić, Jovan Cvijić und Tihomir Ostojić sind auch in den Briefen erwähnt.

За контакти с автора
e-mail: names_pd@abv.bg
тел.: 088 925 34 20

Пело Михайлов

**КОРЕСПОНДЕНЦИЯТА МЕЖДУ
ПРОФ. АНАСТАС ИШИРКОВ И ПРОФ. КОНСТАНТИН ИРЕЧЕК**

Рецензент

Доц. д-р Вилиян Кръстев

Редактор

Засл. доц. Живодар Душков

Коректор

Д-р Мариана Белнейска-Георгиева

Българска

Трето допълнено издание

Предпечат и печат

„Интелексперт-94“

Тираж

100

ISBN 978-619-7220-40-7

Пело Михайлов

**КОРЕСПОНДЕНЦИЯТА МЕЖДУ
ПРОФ. АНАСТАС ИШИРКОВ И
ПРОФ. КОНСТАНТИН ИРЕЧЕК**

Студия

Пловдив, 2018

Пело Михайлов е роден в Пловдив. Завършва специалност „География“ в СУ „Св. Климент Охридски“ (1997) и работи като учител в родния си град. От 2002 г. е асистент по география в Аграрния университет в Пловдив.

През 2014 г. във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ защитава дисертация на тема „Възпоменателни селищни имена в България (Наблюдения върху ойконимите в Централна Южна България)“ и придобива образователна и научна степен „доктор по социално-икономическа география“. През 2015 г. след конкурс в Аграрния университет в Пловдив е избран на академичната длъжност „доцент“. Автор е на книгите:

1. Страници за професор Анастас Иширков. Пловдив: Интелексперт-94, 2008.

2. Манастирите в България като част от селищната мрежа на страната. Пловдив: Интелексперт-94, 2008.

3. Списъците на населените места като извори за научни изследвания. Пловдив: Астарта, 2010.

4. Възпоменателни селищни имена в Пловдивска област. История. Речник. Класификации. Пловдив: Астарта, 2010.

5. Тодор Коджов и неговият «Тълкувач на собствени имена». Пловдив: Интелексперт-94, 2010.

6. Възрожденецът Тодор Коджов и неговите потомци. София: Булфилм, 2011.

7. Имената на хотелите между ономастиката и туристическата наука. Пловдив: Интелексперт-94, 2016.

8. Принос към историята на стопанския туризъм в България преди 1944 година. Пловдив: Интелексперт-94, 2017.